

sedan, efter ansökning derom, offentlig auktion utlysts, då den högstbjudandes anbud antages, samt att härför inflytande skatt skall fördelas på samma sätt, som nu eger rum med afgifterna för försäljning af annan spirituosa.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1871.

A. F. Pettersson,
från Malmöhus län.

N:o 176.

Herr **A. E. Nordenskiöld:** *Om anslag till fortsättning af landets geologiska undersökning samt om Geologiska karteverkets förhållande med Naturhistoriska Riksmuseum.*

Vid beviljandet förlidet år af det begärda anslaget för fortsättning af Sveriges geologiska undersökning fästade jag Kammarens uppmärksamhet på det mindre tillfredsställande resultat, dessa med betydliga kostnader utförda arbeten hittills lemnat, och jag påpekade tillika den orsak, som efter mitt förmenande verksammast bidrog till detta menliga förhållande.

Då mina anmärkningar, såsom för sent väckta, för tillfället ej föranledde till någon åtgärd, nödgas jag nu återkomma till samma för vårt lands industri, bergs- och jordbruk ej ovigtiga fråga.

Den utveckling, som alla grenar af industrien och jordbruket under det sista århundradet vunnit, har gjort desamma beroende af en mängd, ur den fasta jordskorpan hemtade råmaterialier, hvilka, på några få undantag när, förut betraktats såsom alldeles värdelösa. Ett lands rikedom kan därför numera till ej obetydlig del uppskattas efter dess tillgångar på tekniskt användbara sten- eller jordarter, och ofta nog utgör upptäckten af ett dylikt, förut oanvändbart ämne ett lifsvilkor för någon af dess näringar — såsom exempel vill jag blott anföra det inflytande upptäckten af ett mäktigt fosfatlager för det närvarande skulle hafva på vårt åkerbruk.

I nästan hvarje bildadt land pågår derföre äfven och har sedan årtionden tillbaka pågått omfattande, på statens bekostnad utförda undersökningar, med uppgift att utreda landets geologiska byggnad. Dessa undersökningar hafva visserligen ett praktiskt utbyte till hufvudmål, men de kunna dock ej och hafva ej heller, så vidt jag vet, i något land anordnats till sten- eller malmletningsbyråer. Denna del af arbetet måste lemnas till den enskilda företagsamheten. Men det tillhör staten att genom omfattande och noggranna vetenskapliga undersökningar fastställa hufvuddragen af landets geologiska byggnad, af den mark vi gå och bygga på, och att sålunda för bergsmannen och industriidkaren angifva, ej hvar han skall upptaga, men väl hvar han med utsigt till framgång kan eftersöka de för honom nödvändiga sten- eller jordarterna. Just för att lemna några praktiska resultat måste ett dylikt arbete hvila på rent vetenskapliga grunder, och man kan, med det nära samband som för det närvarande förenar naturvetenskapen och vår tids industri, tryggt påstå, att arbetets rent vetenskapliga värde förr eller senare skall kunna tjena som värdemätare på det praktiska gagn det lemnat.

En geologisk byrå, som ej lifvas af en rent vetenskaplig anda, som ej står i det närmaste samband med landets förnämsta vetenskapliga krafter, måste derföre blifva ett dödt, i vetenskapligt och praktiskt hänseende resultatlöst inregistreringsverk, såsom erfarenheten visat, i längden så själmördande, att till och med de inregistrerade iakttagelserna ej ens blifva tillförlitliga. Äfven med fullt erkännande af den betydelse de af den Geologiska byrån offentliggjorda kartorna hafva för kännedomen om vårt lands geologi, kan det beklagligen ej förnekas, att detta förhållande i viss mån egt rum med den geologiska undersökning, som under en tidperiod af 13 år, med en kostnad af 50,000 à 60,000 R:dr årligen, verkstälts i vårt land. Under större delen af denna tid har arbetet visserligen varit stäldt under en utmärkt vetenskapsmans ledning, men underordnad som det varit ett af andra göromål öfverhopadt förvaltande verk, har det genom en mängd ogynnsamma förhållanden blifvit nästan isolerad från det vetenskapliga lifvet i vårt land. Oaktadt de jemförelsevis goda vilkor, som erbjudits de biträdande geologerna, hafva dessa, på några få undantag när, valts bland den ungdom, som genomgått våra tekniska läroverk, eller bland studerande, hvilka hvarken genom presterade examina eller andra kunskapsprof lemnat något intyg om en för dylika arbeten nödig vetenskaplig underbyggnad. Många, kanske de flesta af dem hafva sedermera på ett förtjenstfullt sätt sökt fylla denna brist. Men i alla fall utgöra de af byrån offentliggjorda arbetena på några få undantag när en märkvärdigt enformig samling af andefattiga och innehållslösa kartregister, bland hvilka man förgäfvets söker något enda nytt, vigtigare vetenskapligt uppslag.

Jag är fullt öfvertygad derom, att förhållandet, äfven med de arbetskrafter, det Geologiska karteverket egt till sitt förfogande, skulle gestaltat sig ganska annorlunda, om detsamma stätt i närmare beröring med någon af landets gamla berömda vetenskapliga institutioner, med den Kongl. vetenskapsakademien eller med någotdera af universiteten. Emedan byrån för de geologiska undersökningarne svårligen kan förläggas utom Stockholm, kan af dessa institutioner endast den förstnämnda, med hvilka det Naturhistoriska riksmuseum är förenadt, nu ifrågakomma. Då härtill kommer, att byrån för de geologiska undersökningarne, i fall ej särskildt anslag skall beviljas ej allenast till inköp af mineralier, försteningar, böcker m. m., utan äfven till löner åt personer, som hafva till uppgift att vårda och ordna dessa samlingar, omöjligen kan undvara Vetenskaps-akademiens bibliotek och Naturhistoriska riksmusei mineralogiska, paleontologiska och zoologiska samlingar, så synes det mig nästan falla af sig sjelf, att det Geologiska karteverket med det dertill hörande Geognostiska museet bör, såsom en särskild afdelning, förenas med Naturhistoriska riksmuseum och likasom de andra afdelningarne (den zoologiska, botaniska och mineralogiska) af detsamma ställas under Kongl. vetenskapsakademiens inseende.

På grund af hvad jag sålunda anfört, får jag derföre föreslå:

att Riksdagen, vid beviljandet af det nu föreslagna anslaget till fortsättning af landets geologiska undersökning, måtte hos Kongl. Maj:t underdånigt hemställa, huruvida ej lämpligt vore att förena det Geologiska karteverket med Naturhistoriska riksmuseum, för att såsom en egen afdelning af detsamma, i likhet med hvad som förut fallet är med Riksmusei zoologiska, botaniska och mineralogiska afdelningar, ställas under Kongl. vetenskapsakademiens inseende.

Om remiss till Stats-utskottet anhålles.

Stockholm den 28 Januari 1871.

A. E. Nordenskiöld.